

בש"פ 5757/23 - חאלד אלדיסי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 5757/23

לפני: כבוד השופט ד' מינץ

העורר: חאלד אלדיסי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופט ע' מיכלס) במ"ת 65680-01-23 מיום 13.7.2023

בשם העורר: עו"ד עאדל בוראת

בשם המשיבה: עו"ד איתי שהם

החלטה

ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (השופט ע' מיכלס) במ"ת 65680-01-23 מיום 13.7.2023, בה נדחתה בקשת העורר לעיון חוזר בהחלטה לעוצרו עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

1. ביום 26.1.2023 הוגש נגד העורר ונגד שבעה נאשמים נוספים (להלן ביחד: הנאשמים) כתב אישום, בו יוחסו לעורר עבירות של קשירות קשר לפשע בצוותא חדא, חטיפה בצוותא חדא, תקיפה בנסיבות מחמירות ושיבוש

מהלכי משפט. בתמצית שבתמצית, על פי המתואר בכתב האישום, על רקע סכסוך כספי בין אחד מן הנאשמים לבין שותף של בנו של המתלונן, חטפו הנאשמים את המתלונן לשם סחיטתו והחזיקו בו במשך שלושה ימים, תוך שימוש באלימות ואיומים. לגבי העורר גם צוין כי במהלך חטיפת המתלונן הוא הוציא את כרטיס הסיים מהטלפון הסלולרי שברשותו והכניסו למכשיר טלפון סלולרי אחר על מנת להעלים ראיות.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצר הנאשמים עד תום ההליכים. בדיון שהתקיים ביום 6.2.2023 הסכים בא-כוח העורר לקיומן של ראיות לכאורה ולקיומה של עילת מעצר, אולם ביקש כי תיבחן אפשרות להורות על חלופת מעצר. לאחר שהתקבלו תסקיר מעצר ותסקיר משלים, אשר לא באו בהמלצה לשחרור העורר לחלופת מעצר או למעצרו בפיקוח אלקטרוני, בהחלטתו מיום 2.5.2023 הורה בית המשפט על מעצר העורר ויתר הנאשמים עד תום ההליכים המשפטיים נגדם. זאת נוכח חומרת המעשים המיוחסים להם והאכזריות הכרוכה בהם, המקימות עילות מעצר סטטוטוריות ומלמדות על מסוכנותם ועל היעדר מוראם מהחוק; נוכח חשש לשיבוש הליכי משפט, וזאת בפרט לאור עבירת שיבוש מהלכי משפט המיוחסת לעורר; ונוכח המלצתו השלילית של שירות המבחן וקביעתו כי לא ניתן לאיין את המסוכנות באמצעות חלופת מעצר וכי המפקחים המוצעים אינם מתאימים למשימת הפיקוח. ערר שהגיש העורר על החלטה זו נדחה ביום 17.5.2023 (בש"פ 3533/23).

3. ביום 28.5.2023 הגיש בא-כוח העורר בקשה לעיון חוזר בהחלטת המעצר, בה הציע חלופת מעצר חדשה וביקש כי בית המשפט יורה על עריכת תסקיר משלים. לאחר שהורה בית המשפט על עריכת תסקיר, ביום 26.6.2023 הוגש תסקיר בעניינו של העורר אשר בו צוין כי רמת הסיכון להישנות התנהגות אלימה, אשר הוערכה בתסקירים הקודמים כבינונית, לא פחתה, אם כי לצד זאת העורר הכיר באופן ראשוני בחומרת העבירות המיוחסות לו וביטא מוטיבציה להשתלב בהליך טיפולי. על רקע האמור כמו גם בשל התרשמות שירות המבחן מהמפקחים המוצעים, בא שירות המבחן בהמלצה למעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני בהתאם לחלופה שהוצעה. ביום 13.7.2023 דחה בית המשפט את בקשת העורר. צוין כי עילת המסוכנות שקמה מכוח חומרת מעשיו של העורר, כמו גם החשש משיבוש הליכים, מקשים עד מאוד על מתן אמון בו. צוין כי השינוי הפתאומי שחל בעמדת שירות המבחן איננו ברור, ואף המסקנה הסופית אליה הגיע שירות המבחן אינה עולה בקנה אחד עם האמור בתסקיר עצמו. בית המשפט ציין כי לאחר שהתרשם באופן בלתי אמצעי מהמפקחים המוצעים בדיון שהתקיים ביום 6.7.2023, ניכר כי הם אינם ערים מספיק לגורמי הסיכון במצבו של העורר וחלקם גם אינם מעורבים בחייו באופן הנדרש לביצוע משימת הפיקוח. על כן, שעה שהשינוי בהמלצת שירות המבחן, שלא הובהר עד תום, אינו מהווה "שינוי נסיבות", והחודשיים שחלפו מאז מתן ההחלטה הקודמת אינם מהווים "זמן ניכר", אין מקום לשנות מהחלטת המעצר.

4. מכאן הערר שלפני, בו טען העורר כי השינוי בעמדת שירות המבחן נבע בעיקר מהיחס השונה שהביע לעבירות המיוחסות לו, לשילובו בהליך טיפולי ולחלוף הזמן מאז החל מעצרו; כי כפי שהתרשם שירות המבחן, המפקחים המוצעים מתאימים לתפקיד ומבינים היטב את מלאכת הפיקוח; כי טרם נקבעו מועדי הוכחות בתיק; כי העובדה שצפויות להישמע עדויותיהם של עדי תביעה רבים מצדיקה אף היא שחרורו לחלופה; וכי המתלונן ובני משפחתו הם תושבי חברון והסיכוי לשיבוש הליכי משפט אפסי.

5. מנגד טענה המשיבה כי חומרת העבירות המיוחסות לעורר וחלקו המשמעותי בביצוע העבירות מחייבות את מעצרו, בשל הסיכון המשמעותי הנשקף ממנו. תסקירי המעצר אינם מפחיתים ממסוכנותו והתרשמותו הבלתי אמצעית של בית המשפט מהמפקחים מכריעה את הכף לעבר מעצר העורר.

6. לדעתי, לא נפלה שגגה לפני בית המשפט המחוזי. הסיבה ששירות המבחן ראה לנכון להמליץ על המרת מעצרו של העורר לפיקוח אלקטרוני נעוצה בהתרשמותו ממערך הפיקוח שהציע העורר. על כן בשני התסקירים הראשונים לא בא שירות המבחן בהמלצה להקל בתנאי המעצר, עד אשר השתכנע במסגרת התסקיר השלישי שהמפקחים המוצעים מבינים את המשמעות הטכנית של תנאי הפיקוח האלקטרוני ומבקשים לסייע כמיטב יכולתם לבן משפחתם. ההערכה הייתה כי העורר גם מרגיש מחויבות כלפי בני משפחתו המפקחים, באופן שמצמצם את הסיכון להפרת תנאי המעצר תחת פיקוחם.

7. אלא שבית המשפט המחוזי ראה לנכון להתרשם ישירות מהמפקחים והגיע לכלל מסקנה כי הם אינם מודעים לחלקו הקונקרטי של העורר באירוע; הם לא מכירים את פרטיו; הם אינם ערים באופן מספק לגורמי הסיכון; וחלקם אף אינם מעורבים בחייו הפרטיים של העורר ובקשריו החברתיים, באופן שיקשה עליהם לפקח באופן אפקטיבי על העורר. במצב שכזה, וכפי שנקבע זה מכבר, אין תחליף להתרשמות הבלתי אמצעית של בית המשפט מהמפקחים, ואין מקום לפקפק במסקנותיו בעניין זה (וראו למשל: בש"פ 6103/20 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 44 (21.9.2020); בש"פ 5642/18 חג'אני נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (9.8.2018)).

8. אשר על כן, מקום בו הנסיבה שהביאה את שירות המבחן לשנות מעמדתו הראשונה נשמטת ממקומה, מסקנת בית המשפט להתמיד בגישתו שיש להורות על מעצרו המלא של העורר, בשל המסוכנות הנשקפת ממנו, הינה מסקנה שאינה מצדיקה התערבות בית משפט זה.

הערר נדחה.

ניתנה היום, ט"ו באב התשפ"ג (2.8.2023).

שׁוֹפֵט